

Jaarverslag 2011

Kerken Kijken Utrecht

Inhoud

Voorwoord.....	4
Organisatie.....	4
Bestuur KKU.....	5
Samenwerking met Museum Catharijne Convent	5
Opening KKU-seizoen.....	5
Thema ‘Kunst in Kerk en Convent’	6
Openingstijden van de kerken	9
Teams van gidsen.....	9
Bijzonderheden uit de diverse kerken gedurende het seizoen	10
Aanmelding van nieuwe gidsen.	11
Gidsenprogramma.	11
Website (www.kerkenkijken.nl)	12
Drukwerk.	13
Publiciteit.	13
Kinderen in de kerk.....	17
Panelenproject.....	17
Kerken Kijken in het winterseizoen.	18
Bezoekersaantallen.....	18
Financiën.....	20
Slotwoord.	21

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Kerken Kijken Utrecht (KKU) 2011. Het 29ste seizoen van KKU is op 24 juni met enthousiasme van start gegaan en op Open Monumentendag succesvol afgesloten.

Nieuw in dit jaar was een nauwere samenwerking met Museum Catharijne Convent (MCC). Het jaarthema werd een gezamenlijk programma dat inhield dat er in elke KKU-kerk een kunstwerk werd gekozen dat 'gekoppeld' kon worden aan een kunstwerk in het MCC. Voor bezoekers was het mogelijk om extra informatie te verkrijgen om vervolgens naar het MCC te gaan om daar het gekoppelde kunstwerk te bekijken. Om een en ander aantrekkelijker te maken konden bezoekers korting krijgen op de entree van het MCC en ook een kopje koffie was voor de halve prijs.

Daarnaast was het voor de KKU-gidsen mogelijk om de maandelijkse MCC-lunchlezingen gratis bij te wonen. Het doet ons genoegen om te laten weten dat de nieuwe samenwerking met het MCC geslaagd is geweest hetgeen ertoe geleid heeft dat deze samenwerking ook in 2012 wordt voortgezet.

In dit verslagjaar hebben zich twee wijzigingen in het bestuur voorgedaan. In het vorig jaarverslag is melding gemaakt van het vacant zijn van de posities van penningmeester en van vertegenwoordiger van Kerk in de City. Nu kunnen wij melden dat beide posten weer zijn ingevuld. Jos Osterhaus (ook gids in de Pieterskerk) is aangetreden als penningmeester en Conny van Lier als vertegenwoordiger van Kerk in de City. Er is echter binnenkort weer een nieuwe vacature door het aanstaande vertrek van een van de bestuursleden die tot taak heeft: het contact met de vrijwillige gidsen. Het betreft hier Wim Hijman. Hij verlaat het bestuur maar kan gelukkig nog wel worden ingezet als gids in de zomermaanden.

Met de hulp van een achttal sponsors hebben we het KKU-programma weten te financieren. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het rond krijgen van de begroting moeizamer was dan voorheen. Een en ander betekent dat bepaalde programmaonderdelen mogelijk moeten worden uitgesteld, dan wel stopgezet. Zo zijn wij al een tijd bezig met het uitwerken van plannen om het aanbieden van informatie in de KKU-kerken op panelen mogelijk te maken en er wordt gewerkt aan een vernieuwing van onze brochure in zes talen. Ook de website verdient onze aandacht. Maar hoe het ook zij, onze 'core business': de kerken open in de zomermaanden zullen we uiteraard blijven voortzetten.

Tot slot de bezoekersaantallen. U leest elders in dit verslag dat bijna 47.000 bezoekers de kerken hebben bezocht. Het verbaast mij iedere keer opnieuw hoe binnen de korte tijd dat de kerken open zijn (tien weken), er zoveel bezoekers willen komen. Veel musea zullen hier jaloers op zijn. Eens te meer het bewijs dat Kerken Kijken Utrecht **LEEFT!**

Ik wens u veel leesplezier,
Ad Mook
Voorzitter

Organisatie

KKU draagt in de maanden juni, juli, augustus en september zorg voor de toegankelijkheid van het kerkelijk cultureel erfgoed van Utrecht voor de inwoners van Utrecht en haar toeristen. Bezoekers kunnen gratis de monumentale binnenstadskerken van Utrecht bekijken. Ze worden daarbij rondgeleid door vrijwillige gidsen die per kerk een team vormen. KKU heeft inmiddels ruim 200 vrijwillige gidsen die in de zomer actief zijn. Deze openstelling

van de kerken dateert van begin jaren '80 (van de vorige eeuw) toen veel kerken grootschalig zijn gerestaureerd.

Bij KKK ligt de nadruk op de architectuur, de kunsthistorische aspecten van het kerkgebouw, het interieur en de voorwerpen die er zijn aan te treffen. KKK houdt zich niet bezig met de religieuze kant van de kerken, dat is het werk van de kerkbesturen en de kerkbeheerders.

Bestuur KKK

KKK wordt geleid door een bestuur van acht leden en een uitvoerend projectcoördinator. Het bestuur heeft de taken van de bestuursleden expliciet beschreven en verdeeld. Voor de volledigheid volgen hieronder de namen van de bestuursleden:

Voorzitter	Ad Mook
Secretaris	Guda Irgang
Penningmeester	Jos Osterhaus
Bestuurslid Vrijwillige gidsen I	Aart de Veer
Bestuurslid Vrijwillige gidsen II	Wim Hijman (tot 1 november 2011)
Bestuurslid namens de Gem. Utrecht	Henk Jansen
Bestuursleden namens Kerk in de City	Conny van Lier, Chris van Deventer
Projectcoördinator Uitvoering KKK	Caroline Spierings

Het bestuur heeft ter voorbereiding op het nieuwe seizoen negen keer vergaderd, te weten: in 2010 op 15-9, 29-9 en 16-11 en in 2011 op 12-1, 10-2, 11-3, 12-4, 10-5 en 9-6. Na de zomer is vergaderd op 5-9 en 13-10, terwijl nog één vergadering (op 24-11) gepland is.

Samenwerking met Museum Catharijne Convent

Al eerder met Museum Catharijne Convent gelegde contacten hebben in het verslagjaar geleid tot een duurzame samenwerking tussen KKK en MCC. Namens MCC neemt Douwe Wigtersma deel aan de bestuursvergaderingen van KKK.

De samenwerking moet leiden tot groeiende belangstelling van gidsen en kerkbezoekers enerzijds en museumbezoekers anderzijds voor elkaars gebouwen, projecten en tentoonstellingen.

Het zomerthema 2011 'Kunst in Kerk en Convent' stond geheel in het licht van de nieuwe samenwerking (zie bij Thema). Verder ontving het MCC de gidsen ter introductie voor een lezing en rondleiding (zie bij Gidsenprogramma) en nodigt hen inmiddels standaard uit voor gratis lunchlezingen.

Opening KKK-seizoen

Op vrijdag 24 juni 2011 vond de opening plaats van het 29^e seizoen van KKK in de St. Willibrorduskerk. Deze werd verricht door de burgemeester van Utrecht, de heer Aleid Wolfsen.

Vooraf waren er toespraken door bestuursleden Ad Mook, Chris van Deventer en Aart de Veer, met o.a. een toelichting op het jaarthema 'Kunst in Kerk en Convent'. Oud-bestuurslid Hans Baars kwam met een verrassing: een bijzonder boekje over de Jacobikerkerk, dat aan alle aanwezigen (en later in de zomer aan de niet-aanwezige gidsen) werd uitgereikt.

Na de opening werd onder klokgelui en aangevoerd door enkele wereldlijke en kerkelijke autoriteiten gezamenlijk gewandeld naar het Catharijne Convent, alwaar de aftrap voor Kerkennacht werd gegeven. Enkele KKK-gidsen gaven toelichting op het zomerthema (zie onder).

De opening werd bezocht door een groot aantal gidsen, bestuursleden, vertegenwoordigers van de subsidiegever, sponsors en de kerkgenootschappen.

Thema ‘Kunst in Kerk en Convent’

Dit jaar heeft het KKU programma in het teken gestaan van het thema ‘Kunst in Kerk en Convent’. In alle elf kerken van KKU en de Dom is één bijzonder kunstwerk – schilderij, beeld, gebrandschilderd raam – uitgekozen en beschreven. Zowel kunsthistorische als religieuze aspecten zijn daarbij belicht.

Bezoekers werden speciaal op deze werken geattendeerd. In Museum Catharijne Convent waren twaalf inhoudelijk verwante kunstwerken – tegenhangers – uitgekozen, die museumbezoekers aan de hand van een plattegrond konden bezichtigen. Bezoekers van de kerken werden door middel van een aanbieding in de zomerfolder gestimuleerd ook het museum te bezoeken (met een kortingsregeling). De indruk bestaat dat deze samenwerking zowel bij KKU als in het museum tot hogere bezoekersaantallen geleid heeft.

Het thema is inhoudelijk voorbereid door een werkgroep bestaande uit Micha Leeftang, Tanja Kootte en Douwe Wigersma (MCC) en Chris van Deventer en Aart de Veer (KKU). Maarten Buruma, Ruben de Heer en Henk Irrgang zorgden voor de foto’s in de brochure.

Een overzicht van de gekozen kunstwerken is:

Kerk	Kunstwerk	Tegenhanger in Museum Catharijne Convent
Nicolaïkerk	Icoon van St.Nicolaas door Greetje van Beusichem, 2004	Beeldje van St. Nicolaas, ca. 1920
St Augustinuskerk	Schilderij Verrijzenis van Christus van Ottmar Ellinger (1666-1732)	Altaar van het r.k. Maagdenhuis in Amsterdam, Abraham v.d. Hart, ca. 1785
St.Catharinakathedraal	Kruiswegstaties van F.W. Mengelberg, ca. 1900	Eerste van veertien kruiswegstaties: Ecce Homo, Westfalen, ca. 1530
St.Willibrorduskerk	Muurschildering van Christoffel door Chr. Lindsen (1840-1898)	Houten beeld van Christoffel, H.Douwerman, ca. 1525
Pieterskerk	Reliëf met de engel en de vrouwen bij het lege graf van Christus (Romaans), ca. 1170	Opstanding van Christus, altaardetail, Middelrijn/Westfalen ca. 1410
Domkerk	Beeldengroep Het Heilig Graf door Gerrit Splintersz c.s., 1501-1507	Stenen vrouwenkopje door Utrechtse meester, 1500-1525
Janskerk	Verwijzingen naar reliëf van Joh de Doper (nu in de Nicolaïkerk) en schilderij van het koor door Saenredam (Centraal Museum)	Hoofd van Johannes de Doper, Frankrijk of Duitsland, ca. 1430
St.Gertrudiskathedraal	Presentatie uit de reliekschat	Nap van Oldulphus, kurken nap met leren foedraal, 15 ^e eeuw
Jacobikerk	Verborgen schildering van de Gregoriusmis	Schilderij van de Gregoriusmis door de

	(middeleeuwen), overschilderd met Bijbeltekst	Meester van de Levensbron, ca. 1510
Doopsgezinde kerk	Drieluik Bruiloft te Kana door Annemarie van der Wilt, 2007	Reliëf Bruilof te Kana door J. Verhulst, 1600-1625
Lutherse kerk	(Reproductie van) Schilderij 'Droom van keurvorst Frederik de Wijze', J.B. Muyckens 1643	Reliëf van de Kruisafneming, Zuid-Nederland, ca. 1545
Geertekerk	Glas-in-loodraam Mozes ontvangt de Tien Geboden, door Johan Dijkstra, ca. 1950	Schilderij Mozes met de tafelen der wet door Maerten de Vos, 1574-1575

U treft op de volgende pagina's een afdruk van onze seizoensfolder 2011 aan, met ruime aandacht voor het thema 'Kunst in Kerk en Convent'.

Openingstijden & adressen

28 juni t/m 10 september 2011

ST. AUGUSTINUSKERK Oudegracht 69
dinsdag t/m vrijdag 13.00-17.00 uur zaterdag 13.00-16.00 uur

ST. CATHARINAKATHEDRAAL Lange Nieuwstraat 38
dinsdag t/m zaterdag 11.00-16.30 uur
gesloten op 2 augustus, 27 augustus en 8 september.

DOMKERK Domplein
Het hele jaar geopend, maandag t/m vrijdag 10.00-17.00 uur,
zaterdag 10.00-15.30 en zondag 14.00-16.00 uur.

DOOPSGEZINDE KERK Oudegracht 270
woensdag t/m zaterdag 12.00-16.30 uur

GEERTEKERK Geertekerkhof 22
dinsdag en op donderdag t/m zaterdag van 12.00-17.00 uur.
Torenbeklimming is mogelijk op de zaterdagen van 2 juli t/m
28 augustus. De kerk is echter gesloten op 30 juni, 1 juli,
12 t/m 15 juli en 27 augustus t/m 6 september.

ST. BERTHOLDSKATHEDRAAL EN -KAPEL Willemsplantsoen 2
dinsdag t/m zaterdag 12.00-17.00 uur

JACOBIEKERK St. Jacobsstraat 171
dinsdag t/m zaterdag 11.00-16.30 uur,
zondag van 12.00-16.00 uur.

JANSKERK Janskerkhof
dinsdag t/m vrijdag 12.00-17.00 uur zaterdag 12.00-16.30 uur
Open vanaf 12 juli. Gesloten: 15 juli, 12 augustus, 14 t/m 20
augustus, 27 augustus en op 3, 6, 7 en 9 september.

LUTHERSE KERK Hamburgsestraat 9
dinsdag t/m zaterdag 11.00-16.30 uur
gesloten op 30 juni, 1 en 15 juli, 19 en 20 augustus,
27 augustus t/m 3 september (Festival Oude Muziek) en
9 september.

NICOLAÏKERK Nicolaaskerkhof
dinsdag t/m zondag 12.00-16.30 uur

PIETERSKERK Pieterskerkhof
dinsdag t/m zaterdag 11.00-17.00 uur
echter gesloten op donderdag 30 juni vanaf 15.00 uur,
woensdag 24 augustus vanaf 14.00 uur,
dinsdag 30 augustus t/m vrijdag 2 september.
Op zaterdag 2 juli is de tuin (panthof) ook open voor
bezoekers van de open tuindag.

ST. WILHELMUSKERK Minrebroederstraat 21
dinsdag t/m zaterdag 11.00-17.00 uur

MUSEUM CATHARIJNECONVENT Lange Nieuwstraat 38
dinsdag t/m vrijdag 10.00-17.00 uur,
zaterdag en zondag 11.00-17.00 uur

Kerken kunnen t/m speciale gelegenheden gesloten zijn
voor publiek. Actuele informatie vindt u op de website
www.kerkenkijken.nl

Cultuurhistorisch project 'Kerken Kijken Utrecht'

28 juni t/m 10 september 2011

Voor de 29ste maal opent het cultuur-
historische project 'Kerken Kijken Utrecht'
de deuren van twaalf prachtige monumentale
kerkgebouwen in de binnenstad van Utrecht. Ruim
200 gidsen staan klaar om u gedurende de hele
zomer kennis te laten maken met de architectuur en
de cultuurgeschiedenis van deze kerken.

In alle kerken zijn beschrijvingen van de beziens-
waardigheden aanwezig. Tevens verzorgen de
aanwezige gidsen rondleidingen. Zowel de toegang
als de rondleidingen zijn gratis.

Voor openingstijden en actuele informatie:
www.kerkenkijken.nl

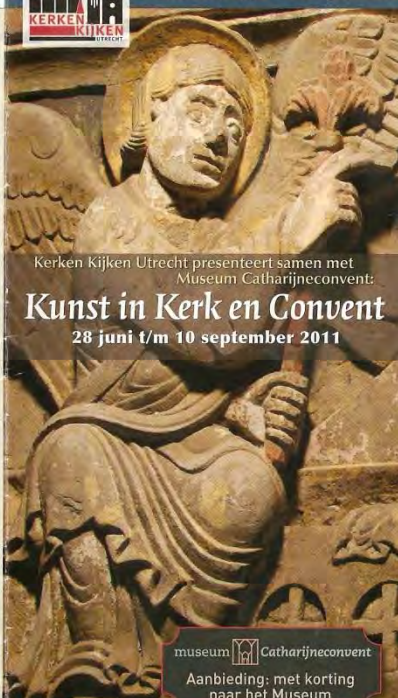

'Kerken Kijken Utrecht' is een cultuurhistorische organisatie
en beschikt over een jaarlijkse gemeentelijke subsidie
maar is ook afhankelijk van donaties van particulieren,
stichtingen en bedrijven.
Wilt u 'Kerken Kijken Utrecht' steunen meld u dan aan als
vrijwilliger en/of donateur. U kunt uw gift overmaken naar
bankrekening 1117 99 619 t.n.v. Kerken Kijken Utrecht.
Voor aanmelding als vrijwilliger en meer informatie:
www.kerkenkijken.nl

Dit is een uitgave van Kerken Kijken Utrecht, 2011
Vormgeving: Caroline Hogervorst, www.chontwerp.nl
Dinsdag: detail van romaans reliëf, Pieterskerk. Foto: Henk Irgang

Cultuurhistorisch project KERKEN KIJKEN UTRECHT

Kerken Kijken Utrecht presenteert samen met
Museum Catharijneconvent:

Kunst in Kerk en Convent

28 juni t/m 10 september 2011

Aanbieding: met korting
naar het Museum

www.kerkenkijken.nl

Kunst in Kerk en Convent

Met het zomerthema van dit jaar 'Kunst in Kerk en Convent' bezegelen we de samenwerking met Museum Catharijneconvent. Iedere kerk stelt één kunstwerk centraal, dat kan een schilderij, een fresco, een beeld of een gebrandschilderd raam zijn, waaraan extra aandacht wordt besteed. In Museum Catharijneconvent zult u een inhoudelijk verwant werk of pendant aantreffen.

Wat is de kunsthistorische waarde? Wat is de religieuze betekenis van dit werk? Hoe is het in kerk of convent terechtgekomen? Wat is de relatie tussen de kunstwerken? Op deze vragen vindt u antwoord tijdens het seizoen 'Kerken Kijken Utrecht' 2011.

In deze folder vindt u een selectie van de gekozen werken, enkele praktische gegevens én een aanbieding van het Museum Catharijneconvent. Veel plezier met Kunst in Kerk en Convent!

Voor meer info:
www.kerkenkijken.nl en www.catharijneconvent.nl

~ Aanbieding ~

Op vertoon van deze folder ontvangt u tijdens 'Kerken Kijken Utrecht' 2011 van 28 juni t/m 10 september een gratis* tweede kaartje voor Museum Catharijneconvent om de verwante kunstschaten te bekijken.

Bovendien betaalt u op vertoon van deze folder slechts € 1,25 voor een heerlijk kopje koffie of cappuccino in het museumcafé of op het kloosterterras.

* ook geldig in combinatie met Museumkaart en andere kortingsregelingen. Dus op vertoon van uw Museumkaart krijgt u het tweede kaartje gratis.

www.catharijneconvent.nl

museum Catharijneconvent

Domkerk
HET HEILIG GRAF, CA. 1501-1507

Dit graf is min of meer een kopie van het Heilig Graf te Jeruzalem. Het is gemaakt in een periode die in de Lage Landen te typeren is als de overgang van de gotiek naar de renaissance. De geklede engeltes (op de foto) zijn bijvoorbeeld nog in een geheel Utrechtse laatgotische stijl gemaakt, terwijl de naakte engeltes

echte putti zijn in een vroege renaissance-stijl. Het beeld van het lichaam van Christus in de tombe is ondanks de beeldensnood grotendeels bewaard gebleven.

Museum Catharijneconvent
STENEN VROUWENKOPJE, EERSTE KWART 16^e EEUW

Het beeldhouwde vrouwenkopje is een schouderstuk van kalksteen. Naar alle waarschijnlijkheid is het een fragment van een van de Maria's bij het Heilige Graf. De onbekende kunstenaar wordt 'de Meester van de Utrechtse Stenen Vrouwenkop' genoemd.

Foto: Ruben de Heer

Foto: Ruben de Heer

Museum Catharijneconvent
MOZES MET DE TAFELN DER WET te midden van Israëlieten als 'portraits historici' verbeeld door de Antwerpse familie Panhuys met verwanten en vrienden, 1574-1575, Maerten de Vos

Wanneer je dit schilderij beter bekijkt, valt op dat sommige personen je aankijken. Dat zijn portretten die 'naar het leven' geschilderd zijn. Een aantal van hen is te identificeren dankzij opschriften die de schilder aanbracht op hun kleding of attributen.

Geertkerk
GLAS-IN-LOODRAMEN, 1957
Johan Dijkstra

In de noordelijke transeptarm bevindt zich een raam waarin Mozes de stenen tafelen met de tien geboden heeft ontvangen. Het raam is ontworpen door de Groningse kunstenaar Johan Dijkstra (1896-1978), medeoprichter van de Groninger Kunstkring De Ploeg.

Detail van het kerkraam in de Geertkerk: Mozes en de tafelen. Foto: Maarten Buruma

Museum Catharijneconvent
BRUILOFT TE KANA, 1600-1624, J. Verhulst

Foto: Ruben de Heer

Doopsgezinde kerk
DE BRUILOFT IN KANA, 2007
Annemarie van der Wilt

Het kunstwerk is gebaseerd op een gedeelte uit het Evangelie volgens Johannes waarin wordt beschreven hoe Jezus tijdens een bruiloft in Kana water in wijn verandert. Voor de kunstenaars Van der Wilt (1965) stonden de kernwoorden: Water, Ontmoeting, Hoop en Licht centraal bij het vervaardigen van dit werk. Het is een drieliuk en bestaat uit een collage van verschillende technieken en materialen.

Foto: Maarten Buruma

Foto: Henk Irgang

St. Catharinakathedraal
KRUISWEGSTATIE, CA. 1898
Friedrich Wilhelm Mengelberg

Als in 1853 de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland wordt hersteld krijgen de rooms-katholieken weer de vrijheid om zelf hun kerken en gebouwen vorm te geven. De Catharinakerk wordt de kathedraal van het aartsbisdom Utrecht en ondergaat een ware metamorfose. Eén van de verrijkingen is een neogotische kruiswegstatie van 14 afbeeldingen, vervaardigd door Friedrich Wilhelm Mengelberg (1837-1919). De kruisweg is op koper geschilderd in een groene bronskleur met accenten van goud en andere tinten. Het kleurgebruik is sober. De tafereelen van de kruiswegstatie worden afgewisseld door afbeeldingen van Bijbelse figuren en heiligen.

Museum Catharijneconvent
ZEGENENDE SINT NICOLAAS, CA. 1920

An de voeten van deze vroeg twintigste-eeuwse Nicolaas staat een tobbe met drie jongens. De tobbe verwijst naar een legende. Een herbergier zou drie jongens om hun geld hebben vermoord. De jongens werden in stukken gesneden, gepekeld en in een tobbe gedaan.

Een engel bracht Sint Nicolaas op de hoogte van de moorden, en deze begaf zich naar de herberg en wekte door zijn gebed de jongens weer tot leven. De slechte herbergier vroeg om vergiffenis en keerde ten goede.

Foto: Ruben de Heer

Nicolaïkerk
ICOON ST NICOLAAS, Greetje van Beusichem, 2004

In deze icoon is Nicolaas afgebeeld als bisschop met links en rechts Christus en Maria, die hem het evangelieboek en de stola aanbieden.

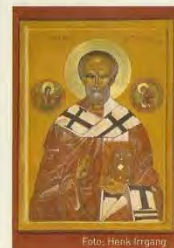

Foto: Henk Irgang

St. Willibrorduskerk
DE MUURSCILDERING VAN
SINT CHRISTOFFEL, CA. 1891
Chrétien Lindsen

De vrij sobere schildering van Christoffel, die zich traditiegetrouw bij de uitgang van de kerk bevindt, is echt Utrechts. Links en rechts bovenaan bevinden zich de wapens van de provincie en de stad Utrecht al maakt schilder Chrétien Lindsen (1840-1898) een foutje door in het provinciewapen in het midden van het schild geen stadswapen af te beelden.

Detail van de muurschildering van Christoffel
Lindsen. Foto: Maarten Buruma

Wandeltochten

Christoffel op
Kapiteel
Henrick
Douwerman
Foto: Ruben
de Heer

PELGRIMSPAS

En 'pelgrimstocht' voert u langs de twaalf kerken in de binnenstad van Utrecht. U gaat langs plekken met een spirituele betekenis en kerken die al dan niet een pelgrimstraditie hebben. Het einddoel van deze route is de moeder der Utrechtse kerken, de Domkerk. Heeft u alle kerken bezocht en uw pelgrimspas laten afstempelen, dan wacht u bij het einddoel een attentie. U heeft de hele zomer om de stempels te verzamelen. De pelgrimspas ligt voor u klaar in de kerken en bij de VVV/Rondom.

De Pelgrimspas is een initiatief van 'Kerk in the City'

Al zingend op weg naar Utrecht, of je nu wandelt, fietst, vaart of rijdt, steeds zie je daar de Domtoren en overal onderweg zijn kerken open. Voor meer info: www.kerkenkijken.nl

Museum Catharijneconvent
CHRISTOFFEL OP KAPITEEL MET TWEE SCHILD-
DRAGENDE ENGELN, CA. 1525
Henrick Douwerman

Het is een van de grootste uit één stuk hout vervaardigde middeleeuwse beelden die in Nederland bewaard zijn gebleven. Dit manshoge eikenhouten beeld toont Christoffel tijdens de overtocht. Christoffel waadt voorovergebogen met het glimlachende kind op zijn linkerschouder door het water. Hij steunt op een forse boomtak. Het Christuskind heft zijn rechterhand zegenend op. In de linker draagt hij de wereldbol. Het beeld staat op een moderne zuil met kapiteel en dekplaat.

Vanaf 15 oktober 2011

Pelgrimstentoonstelling

PELGRIMS ONDERWEG NAAR SANTIAGO DE COMPOSTELA 15 okt. 2011 - 26 febr. 2012

Miljoenen mensen uit heel Europa reisden sinds de elfde eeuw te voet of te paard over de *Camino de Santiago* naar het einddoel: Santiago de Compostela, in het noordwesten van Spanje. Nog steeds lopen jaarlijks zo'n honderdduizend pelgrims deze tocht. Wat bezielt hen? Het Museum Catharijneconvent staat geheel in het teken van *el Camino*. De route naar Santiago wordt vanuit diverse invalshoeken belicht: historisch, religieus, spiritueel en cultureel. De bezoeker treedt letterlijk in de voetsporen van een pelgrim.

Ga mee op pelgrimstocht!

PELGRIMSVERHALEN GEZOCHT
Het museum is op zoek naar pelgrimsverhalen voor de bijzondere site: www.pelgrimsverhalen.nl

museum Catharijneconvent

KERKENWANDELING

Bent u geïnteresseerd in de architectuur van de kerken en hoe ze in het stadsbeeld passen? Vraag dan een rondleiding aan bij Gilde Utrecht. Als u kerken van binnen wilt zien kies dan een middag van dinsdag t/m zaterdag. De rondleider bepaalt de route op grond van uw interessegebied en de beschikbare tijd.

Aanmelden bij de balie van Gilde Utrecht, Lange Smeestraat 7
Tel. 030 2343292 (ma-vrij 14-16 uur) E-mail: post@gildeutrecht.nl
Voor prijzen en meer info: www.gildeutrecht.nl

GILDE UTRECHT

Openingstijden van de kerken

Niet alle kerken waren gedurende het gehele seizoen open. Zo waren bijvoorbeeld de Geertekerk en de Lutherse kerk aan het eind van het seizoen gesloten in verband met het Festival Oude Muziek. Door een tekort aan gidsen waren enkele kerken ook een vaste dag per week gesloten (Doopsgezinde kerk: dinsdag; Geertekerk woensdag; Nicolaïkerk vrijdag). Traditiegetrouw eindigde het KKKU-seizoen op Open Monumentendag, dit jaar op zaterdag 10 september.

Teams van gidsen

Elke deelnemende kerk heeft een vast team van gidsen, geleid door één of meerdere teamleiders. De bestuursleden Wim Hijman en Aart de Veer onderhouden namens het bestuur de contacten met deze teams en organiseren tweemaal per jaar een teamleidersbijeenkomst.

In 2011 waren de volgende kerken en teamleiders bij KKKU betrokken:

Kerk	Teamleider(s)
St Augustinuskerk	Corry Otter-van der Gun en Heinz Spijksma
St Catharinakathedraal	Mieke Kapteijn en Loek van Lon
Doopsgezinde kerk	Truus Akkerman en Mariet Peddemors
Geertekerk	Hanneke Duits-Masselink en Wim van Vugt
Ste Gertrudiskathedraal	Jan van Hees
Jacobikerk	Biem Lap en Jules Langenberg
Janskerk	Yvonne Ast en Peter van de Coolwijk

Lutherse kerk	Ben van Spanje
Nicolaikerk	Marja Branderhorst
Pieterskerk	Gea Rodermond en Nel van de Ridder
St Willibrorduskerk	Jaap Oosterhoff

Bijzonderheden uit de diverse kerken gedurende het seizoen

Overlijden

Drie gidsen van KKKU zijn ons dit seizoen (of eind 2010) ontvallen.

Gerla Aerts overleed op 68-jarige leeftijd op 29 september 2010. Zij heeft zestien jaar gegidst, de langste tijd daarvan in de Janskerk.

Frans ten Brink overleed op 67-jarige leeftijd op 10 januari 2011. Hij heeft drie jaar in de Lutherse kerk gegidst.

Coby de Rijk overleed op 72-jarige leeftijd begin september 2011. Zij heeft jarenlang gegidst in de Pieterskerk en St Gertrudiskathedraal.

Zij hebben een waardevolle bijdrage aan KKKU geleverd en wij houden hun gedachtenis in ere.

Janskerk

Tengevolge van de inspectie van en reparaties aan de vloer van de kerk kon KKKU pas op 12 juli beginnen, twee weken na de meeste kerken.

Het gidsenteam bestond dit jaar uit dertien personen, inclusief de nog steeds erg enthousiaste nieuweling. Met wat passen en meten konden er steeds drie gidsen in de kerk zijn, op Open Monumentendag zelfs zes.

Dit jaar waren er gelukkig enkel rustige en belangstellende bezoekers.

Mark van Kuilenburg – vaste organist in de Janskerk – is ernstig ziek en kon dit jaar zijn gebruikelijke recital op Open Monumentendag niet ten gehore brengen.

Aan het eind van het seizoen boden de koster Steur en Van den Berg het team het welhaast traditionele glas aan.

Catharinakathedraal

In de St. Catharinakathedraal is het teamleiderschap van Wim Hijman overgenomen door Mieke Kapteyn en Loek van Lon. Er zijn twee nieuwe gidsen ingepast en ingewerkt. De samenwerking verliep voorspoedig.

Geertekerk

Van de 55 mogelijke dagen is de Geertekerk ‘slechts’ 28 maal open geweest. Hiervoor bestonden verschillende oorzaken, met name het gebrek aan gidsen speelde een rol.

Voor het beklimmen van de toren werd weer op zaterdag een extra gids ingezet; drie gidsen zijn hiervoor geïnstrueerd.

Met de gehele ploeg gidsen werd een seizoensopeningsavond gehouden, waarop Paul Fournier de kennis van de gidsen bijspijkerde aan de hand van de restauratie van de kerk in de jaren vijftig.

Na het seizoen werd de traditionele evaluatie gehouden, waarin RGU-kerkenraadsvoorzitter Arthur Modderkolk iets over de verbouwingsplannen voor de kerk vertelde.

Aanmelding van nieuwe gidsen

Voor het seizoen 2011 hebben zich dertien nieuwe gidsen aangemeld, zeven gidsen naar aanleiding van de oproep op de website van KKKU, één gids naar aanleiding van de vacaturemelding bij de vrijwilligerscentrale en de andere vier gidsen naar aanleiding van een interview in het AD.

Voordat de nieuwe gidsen ingedeeld worden heeft er een kennismakingsgesprek plaatsgevonden. Enerzijds om te zien wie men is, maar ook om de motivatie te horen en met welke achtergrond iemand gaat gidsen.

In 2011 hebben de gesprekken plaats gevonden in de Pieterskerk. De gesprekken zijn gevoerd door het bestuurslid die de gidsen in zijn takenpakket heeft (Wim Hijman) en de gidsencoördinator (Gea Rodermond).

De inhoud van de gesprekken bestaat uit twee onderdelen, het bestuurslid vertelt iets over het ontstaan van het project KKKU, welke kerken er meedoen en wat KKKU te bieden heeft (gidsentraining, studiemateriaal, excursies en lezingen) en de gidsencoördinator vertelt iets over het gidsenwerk.

In de Domkerk hebben de nieuwe gidsen een training gevolgd, waarna men is ingedeeld in een kerk waarvoor men een voorkeur had, of men is ingedeeld in een kerk die behoefte had aan nieuwe gidsen. Het gidsentotaal komt hiermee op ruim 200!

Van dit inwerkprogramma is een werkdocument gemaakt, zodat bij vervanging de werkzaamheden direct overgenomen kunnen worden. Voor 2012 zal deze procedure opnieuw gevolgd worden.

Gidsenprogramma

Tijdens de drie zomermaanden zijn onze gidsen druk met hun bezoekers in de kerken. Maar buiten het KKKU-seizoen worden er activiteiten voor de gidsen zelf georganiseerd.

Het winterseizoen 2010-2011 begon op 9 december 2010 met een middag in het Catharijne Convent. Na een lezing van Micha Leeftang, in het bijzonder over restauratie van kunstwerken, was er een rondleiding door het museum met aandacht voor de Utrechtzalen (waarin de maquettes van Utrechtse kerken te bewonderen zijn) en enkele belangrijke onderdelen van het museum, nl. de Schatkamer, de Refter en de kloostergangen.

Op 28 januari 2011 was er een 'Rietvelddag' in en om het Centraal Museum. Onderdelen waren: een rondleiding door de tentoonstelling Rietvelds Universum, een bezoek aan het Rietveld Schröderhuis en een fietstocht langs Rietveldhuizen (o.l.v. kenner Jaap Oosterhoff). De dag werd afgesloten met een borrel in het Louis Hartlooper Complex.

Tenslotte was er op 2 april 2011 een lezing in de Geertekerk, verzorgd door architect Leo Wevers van bureau Vlaardingerbroek en Wevers Restauratiearchitecten. Het onderwerp was 'de herbouw van het Schip van de Dom'.

Op 22 oktober 2011 heeft de jaarlijkse excursie plaats gevonden. Ditmaal is er een bezoek gebracht aan Kampen. Na een stadswandeling onder leiding van gidsen van de plaatselijke VVV heeft men de Bovenkerk, Buitenkerk en de Annakapel bezocht. Ca. tachtig gidsen hebben deelgenomen aan deze jaarlijkse excursie. Hieronder een beeld van de rondleiding in de Bovenkerk.

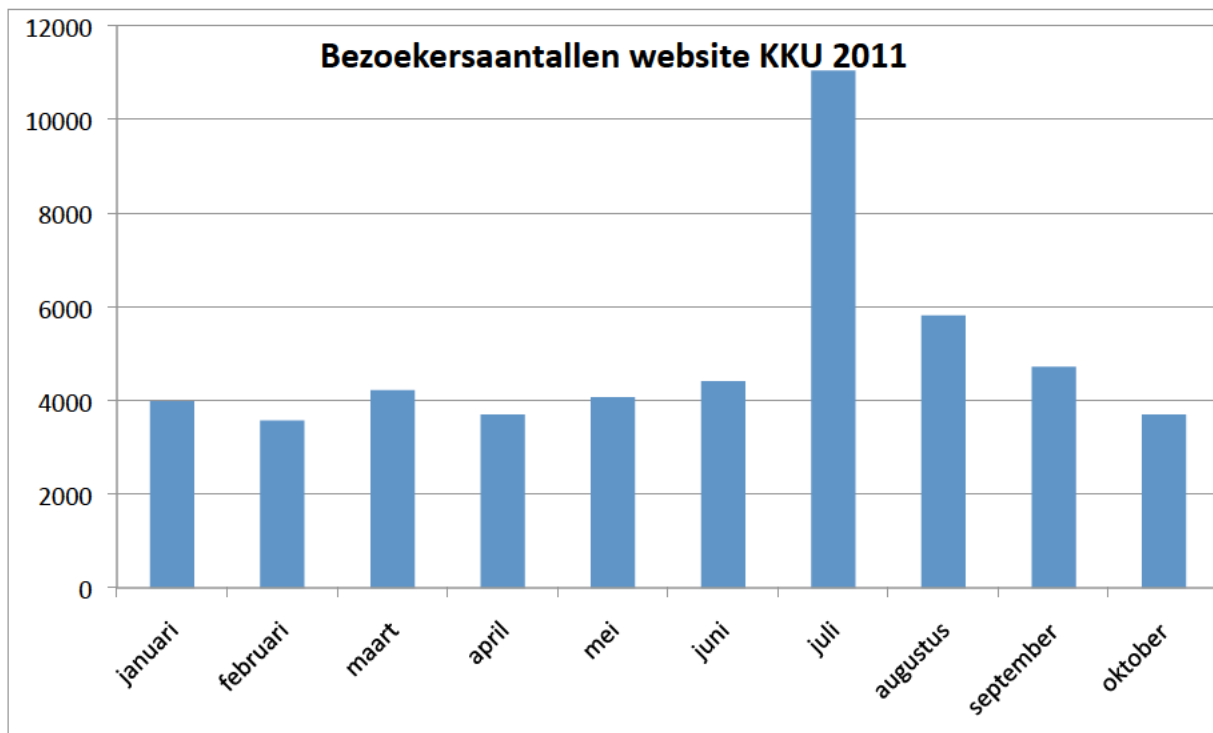

De afsluiting van het seizoen, tevens opening van het winterseizoen, is op vrijdag 4 november in de St. Augustinuskerk.

Website (www.kerkenkijken.nl)

De website wordt beheerd door Wim Hijman, bestuurslid KKKU. Hij zorgt voor de plaatsing van diverse onderdelen, zoals het beheren van de openbare agenda, de nieuwsvoorziening en de informatie. Tevens verzorgt hij de inkomende elektronische post en de verwerking ervan.

De website is een goed hulpmiddel gebleken om de openingstijden van de kerken te vermelden, zodat bezoekers niet voor een gesloten deur komen te staan. Ook de informatie ten behoeve van de gidsen zoals mededelingen voor de opening- en sluitingsbijeenkomst, excursie enz. worden op de website geplaatst. In dit verslagjaar is de website aangepast met Street View, zodat de kerken ook van buitenaf te bewonderen zijn.

Drukwerk

Kerken Kijken Utrecht heeft een vaste brochure in zes talen waarin de kerken beknopt worden beschreven en op een binnenstadkaart worden aangegeven.

In 2008 is de brochure geactualiseerd en vervolgens voor de drie komende seizoenen gedrukt in een oplage van 50.000 exemplaren. De exemplaren voor 2011 zijn gedistribueerd vanuit de Catharinakathedraal.

In 2012 zullen nieuwe algemene brochures worden gedrukt, volgens plan weer drie versies: Nederlands/Engels, Duits/Frans en Italiaans/Spaans.

Ook is er dit jaar weer een aantrekkelijke folder gemaakt met daarop vermeld het zomerprogramma. Het thema 'Kunst in Kerk en Convent' wordt daarin toegelicht met diverse voorbeeldwerken. Van de folder zijn 15.000 exemplaren gedrukt en verspreid.

Ook is in 2011 is de Pelgrimspas weer uitgereikt aan belangstellenden.

Publiciteit

Op de Jongerenradio FunX is deze zomer aandacht besteed aan Kerken Kijken. Er werd een interview gehouden met o.a. Henk Jansen, Jaap Oosterhoff en Ton Viguurs in de St.Willibrorduskerk.

In veel verschillende bladen zijn artikelen verschenen over Kerken Kijken. Achtereenvolgens zijn weergegeven:

- Gidsen doen Jacobikerk eer aan, Onze Vechtstreek 15 september
- Via kerk naar museum, AD/UN 13 juli
- Kunst in Kerk en Convent, orgaan van MCC: Catharijne 2011 nr. 2, blz. 10
- Cultuurhistorisch project 'KKU', Christelijk Weekblad 26 augustus, blz. 2
- Kerken Kijken in Utrecht, rubriek Voorkeur in Cultureel Supplement NRC-Handelsblad, 21 juli
- 29-ste editie Kerken Kijken, Kerk in de Stad 10 juni, blz. 4

Gidsen doen Jacobikerk eer aan

DOOR TON VAN DEN BERG

'Onze Vechtstreek' 15-9-2011

Dat de 14e eeuwse Jacobikerk in het centrum van Utrecht ook nog steeds geheimen heeft, bleek maar weer eerder dit jaar. Bij een restauratie van de kerktoeren werd in de kerk een stuk van een muurschildering blootgelegd. Het is een beeltenis van de reus Christophorus die het Christuskind op zijn schouder draagt.

De vondst kon meteen mee in het boekje 'De Jacobikerk Utrecht' dat onlangs is uitgebracht. Daarin is te lezen dat wie in de Middeleeuwen even naar de beeltenis van Christophorus keek er zeker van kon zijn dat hij of zij die dag geen plotselinge dood zouden sterven.

Het is dat soort verhalen en informatie die je als toerist graag hoort bij een bezichtiging van een kerk of ander eeuwenoud monument. De gidsen van Kerken Kijken Utrecht schudden die dan ook zo uit de mouw. Jammer alleen dat als je weer buiten staat de details grotendeels al weer kwijt bent.

De gidsen van de Jacobikerk onderkennen dat probleem en maakten een eigen handzaam boekje vol met wetenswaardigheden over de pracht en

geheimzinnigheid van de Jacobikerk. Ook de mooie foto's die er in staan zijn bijna allemaal door de gidsen, over wie vooral Jan de Jong, geleverd.

Het boekje geeft een beeld van het zoeken naar antwoorden op de vragen die de bezoekers of de gidsen zichzelf stelden, legt gids Biem Lap uit: "Wanneer en waarom zijn de verschillende beelden, teksten en schilderijen die te zien zijn in de kerk van Sint Jacob er terechtgekomen en welke betekenis hebben ze vandaag de dag nog? Daarop hebben we geprobeerd antwoorden te vinden en dat maakt het maken van het boekje ook zo leuk."

'De Jacobikerk Utrecht' bevat ook veel historische feiten over één van de oudste monumentale gebouwen van de

De Jacobikerk, foto van de cover van het nieuwe boekje over deze kerk.

stad Utrecht. De bouwgeschiedenis komt aan de orde, de bijna verdwenen muurschilderingen die weer tevoorschijn komen, de historische band met de pelgrimstochten naar Santiago de Compostela, de taak van de potmeesters (die voedsel aan armen uitdeelde) en niet te vergeten, de bijzondere rol van pastoor Hubert Duijfhuijs tijdens de Reformatie (waardoor de Jacobikerk tijdens de Beeldenstormen redelijk ongeschonden bleef), de kluis van Alyt

Ponciaens en de vele symbolen in de kerk. Om maar enkele van de onderwerpen die in het 40 pagina's tellende boekwerkje voorkomen te noemen.

Jammer alleen dat de uitgave pas vlak voor het einde van het seizoen van Kerken Kijken Utrecht geleverd kon worden. Maar geen nood, voor degenen die niet kunnen wachten tot volgend jaar is het boekje, waarvan ook een Engelstalige versie is, bij de VVV op het Domplein te koop voor 4 euro.

Via kerk naar museum

Kerken Kijken samen met Catharijneconvent

UTRECHT • Het zomerevenement Kerken Kijken viert de bezoekers dit jaar door naar Museum Catharijneconvent. 'Het ligt voor de hand dat we samenwerken,' zegt bestuurslid Wim Hijman.

PETER VAN DE VUSSE

Het prachtige romaanse reliëf uit de 12de eeuw in de Pieterskerk is één van de kunstwerken die centraal staan tijdens Kerken Kijken Utrecht. Vergelijkbare reliëfs zijn uiterst zeldzaam in Nederland. De vier beeldhouwwerken werden in 1965 onder de vloer van de kerk gevonden. Ze tellen onder meer een engel voor het lege graf van Christus en drie adenderende vrouwen.

Wie het kunstwerk heeft bewonderd, kan vervolgens in Museum Catharijneconvent een vergelijkbaar middeleeuws kunstwerk zien: het middeleeuws altaar met verschillende figuren. Dit schilderij met twee zi-

Kunst in Kerk en Convent, in samenwerking met Kerken Kijken Utrecht

Ook deze zomer openen de Utrechtse binnenstadskerken hun deuren voor het publiek. Dit jaar staat Kerken Kijken Utrecht in het teken van Kunst in Kerk en Convent. Van 28 juni tot en met 10 september kunt u behalve de prachtige kerkgebouwen ook bijzondere kunstwerken bekijken. In elke kerk is een werk aanwezig dat verbonden is met een object in Museum Catharijneconvent. Wat is de relatie tussen beide? Wat is de religieuze betekenis van deze kunstwerken? Wat is de kunsthistorische waarde? Hoe is het in de kerk of het convent terechtgekomen? U ontdekt het tijdens Kerken Kijken Utrecht 2011. Meer informatie: www.kerkenkijken.nl en www.catharijneconvent.nl.

Kerkennacht 24 juni

Tijdens de Kerkennacht op vrijdag 24 juni krijgt u alvast een voorproefje op Kunst in Kerk en Convent. Dan nemen de gidsen van Kerken Kijken Utrecht u mee naar de geselecteerde kunstwerken in het museum. Ook de aartsbisschoppen van de Rooms-Katholieke en Oud Katholieke Kerk en de predikanten van de Domkerk en de Willibrordkerk lopen die avond naar Museum Catharijneconvent. Deze bijzondere wandeling en het bijbehorende openingsmoment door de burgemeester van Utrecht, dhr. Aleid Wolfsen, zijn het startschot voor de Kerkennacht. Speciaal voor deze nacht is het museum tussen 19.00 en 22.00 uur gratis toegankelijk en kunt u deelnemen aan een rondleiding. De nieuwe tentoonstel-

ling *Verborgene Verhalen*. Oude eigen collectie is op eigen gelegenheid bekijken. Bezoek ook de informatie van maatschappelijke partners. Kerkennacht in het museum

waarde: hoe is het in de kerk of het convent terechtgekomen? U ontdekt het tijdens Kerken Kijken Utrecht 2011. Meer informatie: www.kerkenkijken.nl en www.catharijneconvent.nl.

zijn het startschot voor de Kerkennacht. Speciaal voor deze nacht is het museum tussen 19.00 en 22.00 uur gratis toegankelijk en kunt u deelnemen aan een rondleiding. De nieuwe tentoonstel-

ling *Verborgene Verhalen*. Oude eigen collectie is op eigen gelegenheid te bekijken. Bezoek ook de informatie van maatschappelijke partners van de Kerkennacht in het museum.

Kunst in Kerk en Convent, in samenwerking met Kerken Kijken Utrecht

Ook deze zomer openen de Utrechtse binnenstadkerken hun deuren voor het publiek. Dit jaar staat Kerken Kijken Utrecht in het teken van Kunst in Kerk en Convent. Van 28 juni tot en met 10 september kunt u behalve de prachtige kerkgebouwen ook bijzondere kunstwerken bekijken. In elke kerk is een werk aanwezig dat verbonden is met een object in Museum Catharijneconvent. Wat is de relatie tussen beide? Wat is de religieuze betekenis van deze kunstwerken? Wat is de kunsthistorische waarde? Hoe is het in de kerk of het convent terechtgekomen? U ontdekt het tijdens Kerken Kijken Utrecht 2011. Meer informatie: www.kerkenkijken.nl en www.catharijneconvent.nl.

Kerkennacht 24 juni

Tijdens de Kerkennacht op vrijdag 24 juni krijgt u alvast een voorproefje op Kunst in Kerk en Convent. Dan nemen de gidsen van Kerken Kijken Utrecht u mee naar de geselecteerde kunstwerken in het museum. Ook de aartsbisschoppen van de Rooms-Katholieke en Oud Katholieke Kerk en de predikanten van de Domkerk en de Willibrordkerk lopen die avond naar Museum Catharijneconvent. Deze bijzondere wandeling en het bijbehorende openingsmoment door de burgemeester van Utrecht, dhr. Aleid Wolfsen, zijn het startschot voor de Kerkennacht. Speciaal voor deze nacht is het museum tussen 19.00 en 22.00 uur gratis toegankelijk en kunt u deelnemen aan een rondleiding. De nieuwe tentoonstel-

ling *Verborgene Verhalen*. Oude meesters uit eigen collectie is op eigen gelegenheid te bekijken. Bezoek ook de informatiemarkt van maatschappelijke partners van de Kerkennacht in het museum.

Cultuurhistorisch project 'Kerken Kijken Utrecht'

Twaalf monumentale kerkgebouwen in de binnenstad van Utrecht openen hun deuren voor het cultuurhistorische project 'Kerken Kijken Utrecht'. Ruim 200 gidsen geven gratis rondleidingen en vertellen over de architectuur en de cultuurschiedenis van de kerken. Het zomerthema van dit jaar is KUNST in Kerk en Convent, in samenwerking met Museum Catharijneconvent. Iedere kerk stelt één kunstwerk centraal, dat kan een schilderij, een fresco, een beeld of een gebrandschilderd raam zijn waaraan extra aandacht wordt besteed. In Museum Catharijneconvent is een inhoudelijk verwant werk of tegenhan-

folder folder krijgt de bezoeker tijdens 'Kerken Kijken Utrecht' t/m 10 september een gratis tweede kaartje voor Museum Catharijneconvent om de verwante kunstschatten te bekijken. Een 'pelgrimstocht' langs de twaalf kerken in de binnenstad van Utrecht is ook mogelijk. De tocht voert langs plekken met een spirituele betekenis en kerken die al dan niet een pelgrimstraditie hebben. Het einddoel van deze route is de Domkerk. Bij elk kerkbezoek kan de pelgrim de pelgrimspas laten afstempelen, bij het einddoel wacht een attentie. Tot 10 september kunnen de stempels verzameld worden. Het kan gebeuren dat een kerk tijdelijk gesloten is in verband met een huwelijk of begrafenis. Kijk daarom altijd voor openingstijden en actuele informatie op www.kerkenkijken.nl.

Voorkeur

Diversen

Kerken Kijken in Utrecht Dit jaar is het thema Kunst in Kerk en Convent. In elke kerk staat een kunstwerk centraal waaraan in Museum Catharijneconvent extra aandacht wordt besteed. O.l.v. een gids kun-

nen bezoekers kennismaken met de kunsthistorische en religieuze betekenis van diverse kunstwerken, een schilderij, een fresco, een beeld of een gebrandschilderd raam.

www.kerkenkijken.nl

RC - H6L. 21-7-11

THEMA 'KUNST IN KERK EN CONVENT'

29-ste editie Kerken Kijken

Conny van Lie, kerkelijk-cultureel werker Domkerk

Het 29-ste seizoen van Kerken Kijken Utrecht duurt van 28 juni tot en met 10 september. De officiële opening is al een aantal dagen eerder, op 24 juni. Die handeling, in de Willibrorduskerk aan de Minrebroedersstraat, valt

samen met de start van de Kerkennacht.

Het programma voor de opening ziet er zo uit: 16.30 tot 17.00 uur inloop met koffie en thee; 17.00 tot 17.10 uur inleiding door voorzitter van Kerken Kijken, de heer A.M. Mook; 17.10 tot 17.20 uur officiële opening door burgemeester Aleid Wolfsen; 17.20 tot 17.30 uur korte toelichting door de heren Chris van Deventer en

Aart de Veer op de gezamenlijke tentoonstelling in Kerken en Convent; 17.30 tot 18.00 uur napraten met borrel en hapjes; 18.00 tot 18.30 uur gezamenlijke wandeling onder klokkengeluid door het klokkenluidersgilde naar Museum Catharijneconvent; 18.30 tot 18.40 uur officiële opening van de tentoonstelling; 18.40 tot 19.30 uur bezoek aan de tentoonstelling onder leiding van een gids.

Samenwerking

Iedereen is welkom om deze opening in de Willibrorduskerk bij te wonen. Het thema van Kerken Kijken Utrecht is dit jaar 'Kunst in Kerk en Convent'. De stichting werkt voor het eerst samen met Museum Catharijneconvent. De Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken opent dezelfde avond de Kerkennacht (zie elders in dit nummer).

** Janskerk, een 'must' op elke Kerken Kijken-route. Mooi detail aan dit gebouw op het Janskerkhof(inzet) is het wapen van Staten van Utrecht boven de deur die toegang geeft tot de voormalige hoofdwacht met de wapenspreuk van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Die luidt 'Concordia res parvae crescunt'. Dat betekent 'Door eendracht groeien kleine dingen' (foto's Maarten Buruma).*

Kinderen in de kerk

Ook dit jaar waren er weer zoekplaten in de kerken aanwezig. Voor enkele kerken is een nieuwe versie vervaardigd (Rixt v.d. Voorde en Flip Remmers).

Aan de hand van tekeningen konden kinderen op zoek gaan naar bijzondere afbeeldingen in de verschillende kerken.

Op de voorkant van de zoekplaat staat een tekening (kleurplaat) van Dick Bruna, voorstellende Nijntje met Kerk.

Panelenproject

In het verslagjaar is een begin gemaakt met de voorbereiding van het 'panelenproject', dat bedoeld is om voor de twaalf binnenstadskerken (elf KKU-kerken en de Dom) tweetalige informatiepanelen te vervaardigen. Hierop moet vergelijkbare tekstuele en beeldende informatie komen over de gebouwen en hun cultuurhistorische waarde. Vorm en aantal panelen kan aan de per kerk beschikbare ruimte worden aangepast. In het KKU-seizoen (en naar wens daarbuiten) worden de panelen op een goed zichtbare plaats in de kerk opgesteld c.q. opgehangen.

Voor dit project worden financiers gezocht buiten de reguliere KKU-begroting om. De kerk- en parochiebesturen zullen dit najaar over het project worden benaderd (inhoudelijk, niet voor subsidiëring). Het is de bedoeling dat de set panelen in de loop van 2013 compleet is. Het project wordt voorbereid door Marieke Lenferink en Lisa Olrichs (studenten kunstgeschiedenis) en gecoördineerd door Caroline Spierings. De begeleiding komt van René de Kam, Frans Kipp en Henk Jansen (Gem. Utrecht, Monumentenzorg) en namens het bestuur KKU van Ad Mook en Jos Osterhaus.

Kerken Kijken in het winterseizoen

Na dit zomerseizoen 2011 van KKU zijn enkele kerken ook op een of meer dagen in het winterseizoen open voor publiek. Het gaat om:

St.Catharina: zaterdag 12-16 uur

Ste.Gertrudis: zaterdag 12-16 uur

Jacobikerk: zaterdag 12-16 uur

Nicolaïkerk: zondag 12-16 uur

Pieterskerk: 1^e, 2^e en 3^e zaterdag van de maand van 12-16 uur; mei en juni alle zaterdagen

St.Willibrordus: vrijdag 13.30-16 uur en zaterdag 11-16 uur

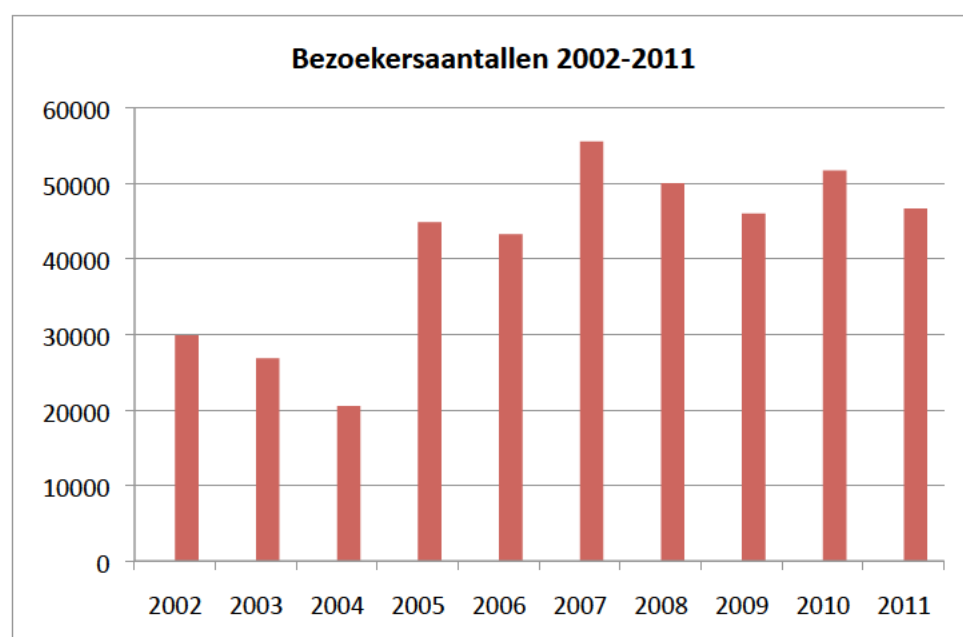
Geertekerk: zaterdag 26-11, 31-12, 21-1, 25-2, 3-3, 28-4 en 23-6: 12-16 uur

Dagen en tijden kunnen aan verandering onderhevig zijn – zie de website!

In deze kerken zijn ook diverse gidsen van KKU actief. Het geeft aan dat voor sommige gidsen het gidsenwerk niet ophoudt met het einde van het seizoen van KKU. Welke rol het KKU-bestuur voor de winteropenstelling kan vervullen is nog in overleg.

NB De Domkerk heeft een zeer ruime openstelling (vrijwel dagelijks).

Bezoekersaantallen

In 2010 waren de KKU-kerken samen goed voor 51.810 bezoekers. In dit verslagjaar 2011 was het aantal bezoekers 46.789. Een daling derhalve van 5.021 bezoekers (9,7 %). Hierna treft u het schema aan van de bezoekersaantallen van de verschillende kerken.

	Pieterskerk	Catharinakathedraal	Luthersekerk	Doopsgezindekerk	Janskerk	Augustinuskerk	Jacobikerk	Nicolaïkerk *	Geertekerkerk	Gertuduskerk	Willibrorduskerk	TOTAAL
stad Utrecht	1763	684	770	686	576	719	1366		377	684	2406	10031
prov. Utrecht	801	804	821		523	474	301		197	383	1362	5666
rest NL	1398	2925	1476	2449	854	723	755		452	673	1833	13538
België	70	47	41	9	47	25	25		11	25	77	377
Duitsland	136	154	79	27	99	79	48		67	109	90	888
Groot Brittanië	112	133	74	76	80	89	65		23	32	89	773
Frankrijk	290	185	47	14	61	51	36		11	17	88	800
Spanje	225	206	79	18	162	50	97		33	47	156	1073
Italië	551	218	60	16	110	24	44		16	41	159	1239
Oost Europa	193	71	22	17	70	21	36		13	26	51	520
rest Europa	73	114	61	40	74	25	44		7	14	59	511
rest wereld	168	272	89	41	133	70	72		26	34	201	1106
OMD	600	900	717	525	624	incl.	584		506	531	720	5707
totaal:	6380	6713	4336	3918	3413	2350	3473	4560	1739	2616	7291	46789

* De Nicolaïkerk heeft zijn bezoekersaantallen niet gespecificeerd.

* De Doopsgezinde kerk heeft geen onderscheid gemaakt tussen bezoekers uit de stad Utrecht en de provincie Utrecht.

In de Domkerk zijn in deze periode van Kerken Kijken 71.504 bezoekers geweest. (De kerk was in die periode vijf dagen gesloten wegens het stemmen van het orgel.)

Financiën

KKU kon in het seizoen 2011 beschikken over € 31.750,00. Dit bedrag is de KKU toegezegd door de Gemeente Utrecht en daarnaast ook door meerdere sponsors. Met dit bedrag heeft KKU de activiteiten van het seizoen en het gidsenprogramma kunnen financieren. Hieronder treft u een overzicht van de sponsors.

Sponsors 2011	Begroting	Ontvangen
Gemeente Utrecht	24.000,00	24.000,00
Duitsche Orde	1.500,00	1.500,00
Van Hoogevest Architecten	1.000,00	1.000,00
Elise Marthilde Fonds	1.000,00	1.000,00
Protestantse Kerk Nederland	1.000,00	1.000,00
Carel Nengerman Fonds	750,00	750,00
Rabobank Utrecht	500,00	500,00
SIOC	1.000,00	2.000,00
Totaal	30.750,00	31.750,00

Onderstaand vind u de voorlopige uitgaven van het afgelopen seizoen

Uitgaven	Begroting	Uitgaven
Organisatie	11.500,00	11.500,00
Drukwerk	6.000,00	7.000,00
Excursie gidsen	4.000,00	4.000,00
Programmakosten	4.000,00	6.000,00
Reiskosten gidsen	1.500,00	1.500,00
Opening en sluiting seizoen	1.500,00	600,00
Web kosten	400,00	400,00
Bankkosten	200,00	200,00
Onvoorzien	1.650,00	300,00
Totaal	30.750,00	31.500,00

Buren, 20 oktober 2011.

Jos Osterhaus, penningmeester KKU.

Slotwoord

Terugkijkend op het seizoen 2011 kunnen we zeggen dat Kerken Kijken Utrecht weer een geslaagd seizoen achter de rug heeft. Heel veel mensen hebben zich hiervoor ingezet en hebben dit mogelijk gemaakt.

Onze dank gaat dit jaar dan ook uit naar:

- alle vrijwillige gidsen en hun teamleiders;
- alle kerk- en parochiebestuurders, beheerders en koster en andere betrokkenen van de deelnemende kerken;
- de gemeente Utrecht voor haar onmisbare financiële en inhoudelijke bijdragen;
- onze trouwe sponsors (cultuurfondsen, bedrijven, banken, stichtingen, enz.) voor hun eveneens onmisbare bijdragen;
- de Sint-Willibrorduskerk voor de gastvrijheid bij de opening van het seizoen;
- de Sint-Augustinuskerk voor de gastvrijheid bij de afsluiting van het seizoen;
- allen die hielpen om brochures, posters en vouwbladen bij hotels, bibliotheken, kerken, VVV's etc. in hun buurt of woonplaats te verspreiden;
- Museum Catharijne Convent met wie wij een uitstekende samenwerking konden opbouwen.

Allen hartelijk dank !

Samenstelling: Aart de Veer, met bijdragen van diverse andere bestuursleden

30 oktober 2011